1-12-2025
Grzegorz Kaszyński
grzekasz@vp.pl

ostatnia aktualizacja: **8-12-2025**

Czy w Mateusza 25:46 słowo *kolasis* odnosi się do wiecznej „kary”? [1]

Wyrażenie „wieczna kara” (*eternal/everlasting punishment*) występuje np. w *KJV*, *NAB*, *NIV*, *NJB*, *NLT*, *NRSV*, *TEV*, *Luter* (*ewige Pein*), natomiast w pewnych przekładach czytamy:

Mateusza 25:46 (49 przekładów) [2]

2023	*Inspiradas Escrituras* (portugalski)	Fabyano C. Bereano	**odcięcie wieczne** *decepamento eterno*
2023	*Synopsa Trzech Ewangelii w układzie polsko-greckim. Świecki, literalny przekład z aparatem krytycznym* (nieukończony)	Krzysztof Sykta	**kara śmierci wiecznej** ** = wieczną śmierć, zniszczenie, odrzucenie, dosł. odcięcie*
2022	*O Evangelho de Jesus Unificado* (wersja z 30-09-2022)	Luiz de Lourdes Marins	**wieczna śmierć** *morte eterna*
2022	*The Story of Jesus & His Bride*	David W. Astin	**wiecznotrwałą odrazę** *eternal abhorrence*
2021	*‘Ovangièlo e Mattejo* (włoski-neapolitański)	Antonio Iannaccone	**odcięcie wieczne** *struncamièntо eterno*
2020	*The Scriptures of Yahweh* (wersja z 23-09-2020)	John Sherman?	**trwałe odcięcie** *permanently cut off*
2020	*A Palavra de Y.H.W.H: Esclarecendo algumas passagens das Escrituras* (portugalski)	Gutemberg Chaves	**odcięcie od życia na wieki** *cortados da vida para sempre*
2020	*El Libro de Yeshua / Jesús* (portugalski)	tłumacz anonimowy	**wieczne zniszczenie** *destrucción eterna*
2019	*Harmonia dos Evangelhos: Uma Biografia Dinâmica e Empolgante* (portugalski)	Daniel Foster Sanders	**odcięcie wieczne** *decepamento eterno*
2019	*Biblia Sagrada - versão literal e fiel* (wersja z 25-11-2019) (portugalski)	Antonio José Tolissano	**wieczna śmierć** *morte eterna*
2019	*Nossa Tradução das Sagradas Escrituras: O Novo Testamento* (wyd. 2, portugalski)	Eduardo Silva Oliveira	**odcięcie od życia wiecznego** *cortados da vida eternamente*
2019	*Bíblia de estudo Deus em Morphe* (portugalski)	Marcos Dias	**pozbawienie życia wiecznego** *eliminados da vida eternamente*
2019	*An American English Bible: 2001 Translation* (html, wersja z 1-05-2019)	James Wheeler (gł. wyd.)	**długotrwałe obcięcie** *an age-long lopping off*
2019	*Novo Testamento Yahushua YHWH* (wersja z 4-04-2019) (portugalski)	Harydasa Augusto Tófolo	**wieczna rozłąka** *separação eterna*
2019	*The Literal Idiomatic Translation of the New Testament* (html, wersja z 4-02-2019)	Hal Dekker	**bezkresna rozłąka** *ageless separation*
2019	*Kitbé HaKodesh Israelita Restaurada Edición 5994* (wersja z 31-01-2019, hiszpański)	Yhemaelh Zeev	**Onesz Olam (wieczne zniszczenie)** *Onesh Olam (destrucción eterno)*
2018	*IRENT* (wersja 2.6 z 12-02-2018)	Oun J. Kwon	**wieczne odcięcie** *eternal cut-off [from Life]*
2018	*Paráfrasis de la Santa Biblia: Traducción a Lenguaje Sencillo Ecuatoriano* (hiszpański, Ekwador)	pseud. MG	**wieczne zniszczenie** *destrucción eterna*
2017	*A New Testament Expanded Paraphrase*	Timothy R. Jennings	**odejdą raz na zawsze** *pass away for all eternity*

[1] Ten artykuł jest głównie oparty na Rolf J. FURULI, ***The Role of Theology and Bias in Bible Translation With a Special Look at the* New World Translation *of Jehovah’s Witnesses*** (*Second Edition*), Awatu Publishers, Stavern (Norway) 2011, s. 366-373.

[2] Inne polskie przekłady: „**mękę** wieczną” (*Bb*, *Bp*, *Grzymała*, *Murzynowski*, *Szczepański*, *Wujek*), „**meki** wieczney” (*Budny-1570*), „**męki** wieczne” (*Bg*, *UBg*, *Szmyd*), „wieczną **mękę**” (*Czekalski*, *EŚP*, *Kowalski*, *KUL*), „do wiecznej **udręki**” (*Brandstaetter*), „**kaźń** wieczną” (*Bw*), „**cierpieć karę** wieczną” (*Dąbrowski*), „wieczną **karę**” (*BT-5*, *EIB*, *Popowski*, *Świderkówna*), „**karę** wieczną” (*GPNT-INT*, *Goetze*, *Sady*, *Witwicki*), „**karanie** wieczne” (*Smalc*), „**ukaranie** eonowe” (*Łuczkiewicz*), „wieczne **potępienie**” (*Romaniuk*, *Słowo Życia-NT*).

2016	*History of the Promise Bible Handbook. Book 6: The Testimony – The Life and Times of the Messiah*	HOTP Institute	**wieczna śmierć** *eternal death*
2015	*Ewangelia według Mateusza. Świecki przekład filologiczny z języka greckiego i hebrajskiego* (wyd. 3)	Antoni Ożóg	**odcięcie wieczne**
2015	*The Messianic Israel Standard Bible* (wyd. 4)	Daniel R. Gregg	**wieczne usunięcie** *eternal excision*
2015	*The Holy Bible: Urim-Thummim Version*	Dallas E. James	**Aion-trwające odcięcie** *an Age-Lasting cutting-off*
2014	*The Holy Bible* (wyd. 2)	Bruce Armstrong	**odcięcie wieczne** *cut off forever*
2014	*The New Testament of the Greek Scriptures: The Name of Jehovah* (wyd. 3)	Richard O. Estes	**wieczne odcięcie** *everlasting cutting-off*
2014	*The New Testament*	Jonathan P. Mitchell	**eonowe przycięcie** *an eonian pruning*
2014	*A Physician's Paraphrase The New Testament*	Robert E. Bolton	**ostateczne wieczne unicestwienie** *final eternal annihilation*
2013	*The New Testament: Father's Life Version*	David W. Dyer	**wiekuiste odcięcie** *eternally cut off*
2012	*Nowa Biblia gdańska*	Władysław Karbowicz	**wieczne odcięcie**
2012	*Modern Matthew: Good News for Today – College Edition*	Firpo Carr	**wiecznotrwałe odcięcie** *cut off everlastingly*
2011	*Las Sagradas Escrituras: Versión Reina Valera Restaurada* (hiszpański)	Yosef Aharoni?	**odcięcie wieczne** *cortamiento eterno*
2010	*A Sefer Bessorat HaIvrim (Livro das Boas Novas dos Hebreus)* (portugalski, Salwador)	Qahal Adon Yashua	**unicestwienie** *aniquilação*
2008	*A Non-Ecclesiastical New Testament*	Frank Daniels	**wieczne rozstanie** *an everlasting severance*
2008	*La Sacra Bibbia. Nuovo Testamento. Traduzione letterale interlineare. Greco - Italiano. Matteo – Apocalisse* (włoski)	Armando Vianello	**wieczne odcięcie** *recisione eterna*
2007	*Dobra Nowina Królestwa Łaski według apostoła Mateusza*	Piotr Kotarba-Kaczor	**odejdą na karę o nieodwracalnych skutkach**
2006	*The Clear Word: An Expanded Paraphrase*	Jack J. Blanco	**stracić życie** *to end your lives*
2000	*The Nazarene Commentary. 21st Century Version of the Christian Scriptures* (t. 1)	Mark H. Miller	**wiecznotrwałe przycięcie** *an everlasting pruning*
2000	*Nový kovenant: z řeckého originálního textu* (czeski)	Jan Podmolík	**wieczne odcięcie** *věčné odříznutí*
1991	*Nowy Testament - Współczesny przekład*	?	**skazanie na zagładę**
1987	*Living Destiny* (4 Ewangelie)	Marley Cole	**wiecznotrwałe odcięcie** *everlasting cutting-off*
1982	*New Testament (Judgment Hour Version)* (wyd. 2)	John L. Abbott	**kara wiecznej śmierci** *the punishment of eternal death*
1977	*The Word Made Fresh. Volume Three: The New Testament*	Andrew Edington	**wiecznotrwała rozłąka** *everlasting separation*
1962	*The New Testament* (przekład jak dotąd nieopublikowany) [3]	E. C. Dymond	**odcięcie od wszelkiego życia** *cut off from all life*
1958	*The New Testament of our Lord and Saviour Jesus Anointed*	James L. Tomanek	**wiecznotrwałe odcięcie** *age-lasting cutting-off*
1950	*New World Translation of the Christian Greek Scriptures* wersja polska: *Pismo Święte w Przekładzie Nowego Świata*	Watch Tower Bible & Tract Society	*everlasting cutting-off* (wyd. 1^{1950}) *everlasting cutting-off* (wyd. 3^{1984}) * Dosł. 'odrąbać; przyciąć'. *everlasting cutting-off* (wyd. 4^{2013}) * To jest: od życia. Dosł. 'odrąbać; przyciąć'. **wieczne odcięcie** (wyd. 1^{1997}) **bezpowrotne zgładzenie** (wyd. 2^{2018}) * Dosł. „odejdą na wieczne odcięcie", będą niczym gałęzie odcięte od drzewa.
1904	*The Four Gospels Harmonized and Translated*	Lev N. Tolstóy	**wiecznotrwałe oddzielenie** *everlasting segregation*
1864	*The Emphatic Diaglott*	Benjamin Wilson	**aion-trwające odcięcie** *the aionian cutting-off*

[3] Dostępny jest tylko 1 egzemplarz w formie maszynopisu. Dziękuję Carlowi Johnsonowi z USA za życzliwe przesłanie mi skanu Mt 25:46 z tego przekładu (24-02-2024).

1799	*Das Neue Testament: nach richtigen Lesarten der besten handschriften übersetzt, zum Gebrauch in Bürger- und Landschulen, auch zum Vorlesen in Familien*	Johann Christoph Vollbeding	**wieczne zniszczenie** *ewige Verderben*
1768	*The Liberal Translation of the New Testament*	Edward Harwood	**wieczną śmierć** *eternal death*

Mateusza 25:46

hebrajska Ewangelia Mateusza z dzieła Szem-Toba

2021	*„Jezus zwany Mesjaszem, co się tłumaczy Chrystus" (MtShemTob 1,17): Socjoretoryczna analiza Ewangelii dzieciństwa z hebrajskiej Ewangelii wg św. Mateusza (ShemTob)"* (przekład słowo po słowie zawarty w Aneksie, s. 217-287) [4]	Piotr Goniszewski	**do odrazy wiecznej**
2017	*Ewangelia św. Mateusza po hebrajsku*	Eliezer Wolski	**w wieczną pogardę**
w przygotowaniu	*Ewangelia według Mateusza z dzieła Szem Toba*	Grzegorz Kaszyński	**na odrazę po czas niezmierzony** Przypis: Hebr. לדראון עולם *le-dera'òn 'olam*. ⇨Dn 12:2. Sens: poniosą haniebną karę wiecznej śmierci (Prz 10:7). Gr. EM: *kólasin aiōnion.*

Według Liddella i Scotta główne znaczenie rzeczownika *kolasis* to „zahamowanie wzrostu drzew, zwł. drzew migdałowca". Ponieważ zahamowanie wzrostu drzew sugeruje odcięcie zbędnych gałęzi, słowo to — według tego samego źródła — może się też odnosić do „chłosty" i „korygowania". Powstaje więc pytanie: Jak tłumacz Biblii powinien oddać to słowo? Oczywiście uprawnionym sposobem tłumaczenia *kolasis* są terminy „kara" i „odcięcie". Zbadanie jednak powodów, dla których tłumacze sięgają do różnych rozwiązań, odsłania rolę, jaką odegrała *teologia* w tłumaczeniu Biblii.

W NT omawiany rzeczownik występuje jeszcze raz w 1Jn 4:18, a korespondentny czasownik — 2 razy (2Pt 2:9; Dz 4:21). Ponieważ miejsc występowania jest tak mało, więc dla tłumacza stanowią niewielką pomoc. Co może on wziąć pod uwagę, aby podjąć wyważoną decyzję? Może zbadać 5 podstawowych źródeł, by ustalić jak to słowo zostało użyte w:

1) dziełach napisanych klasyczną greką
2) apokryfach i księgach pseudoepigraficznych
3) u Józefa Flawiusza
4) w *LXX*
5) zbadać pierwotne hebrajskie słowa użyte przez Jezusa.

Poza tym, tłumacz musi starannie rozważyć nauki Jezusa i pisarzy NT o przyszłym losie ludzi, którzy nie uzyskają życia wiecznego. Oznacza to, że teologia *może* mieć tutaj wpływ na ostateczną decyzję przy doborze odpowiednich słów.

Dzieła Flawiusza. Słowo *kolasis* pojawia się 49 razy w dziełach Flawiusza. William Whiston, tłumacz jego dzieł, oddał je „kara" (*punishment*) i niewnikliwy czytelnik może wyciągnąć stąd wniosek, że takie ma właśnie znaczenie. Ale czy można by je przetłumaczyć w pewnych lub wielu wypadkach jako „odcięcie"? Oczywiście. Na przykład o Jeremiaszu czytamy:

> Takimi słowy ułagodzili lud i uchronili Jeremiasza od kary (***kolasis***), na którą go skazano (tł. Zygmunt Kubiak).[5]

Prorok nie był katowany lub torturowany, tylko został wrzucony do dołu, tak iż nie był w stanie prorokować przeciwko władcom. Skoro został odcięty od społeczeństwa, bardziej po-

[4] Dziękuję dr Piotrowi Goniszewskiemu (Uniwersytet Szczeciński) za przesłanie mi swej książki (24-03-2022).

[5] Józef FLAWIUSZ, ***Dawne dzieje Izraela***, Część 1, Ks. X, VI.2 [*93*], s. 457.

prawnym ujęciem tej sytuacji byłoby użycie określenia odcięcie, a nie kara. W innym dziele Flawiusz 2 razy używa *kolasis* w kontekście śmierci:

> Kiedy Tytus przebywał w Cezarei, obchodził z wielką wystawnością dzień urodzin swego brata [Domicjana] i na jego cześć kazał ukarać (***kolasis***) większość Żydów. Albowiem liczba tych, którzy zginęli w walce ze zwierzętami, w płomieniach i walkach wzajemnych przekroczyła dwa tysiące pięćset. Ale Rzymianom wszystko to mimo najprzeróżniejszych rodzajów śmierci wydało się zbyt małą karą (***kolasis***).[6]

W tym fragmencie drugie *kolasis* jest paralelne do słowa „śmierć”[7], co oznacza, że wspomniani Żydzi zostali zabici. Wobec tego zostało użyte w tym samym sensie, co hebrajskie słowo *kārat* כָּרַתְּ (odciąć), do którego wrócę później. Ofiary zostały po prostu odcięte od życia. W innych miejscach również zostało ono użyte w tym sensie.

Apokryfy i księgi pseudoepigraficzne. Występujące w tych pismach słowo *kolasis* bywa często tłumaczone jako „kara”. Mamy tu podobną sytuację jak u Flawiusza — w wielu wypadkach kontekst nie pozwala na tłumaczenie „odcięcie”, ale skoro tradycyjnie tłumaczy się je „kara”, więc takie pojawia się słowo. Musimy również pamiętać, że w tych księgach nie brakuje mitologicznych poglądów, które całkowicie różnią się od poglądów pisarzy biblijnych, dlatego zastosowanie w nich tego słowa nie może nam niczego powiedzieć o sensie, w jakim użył je Mateusz cytując słowa Jezusa. Tak samo jest w wypadku klasycznej greki, a zatem przejdźmy do *LXX*.

LXX. W *LXX* omawiane słowo pojawia się 7 razy i nigdzie nie sugeruje kary. W Eze 18:30 nie występuje hebrajski ekwiwalent słowa *kolasis*, ale zostało ono użyte w 5 miejscach jako tłumaczenie *mikšol* מִכְשׁוֹל, którego podstawowe znaczenie to „kamień potknięcia”. A co on sugeruje? Zobaczmy do różnych przekładów tego wersetu w poniższej tabeli.

Różne przekłady Ezechiela 18:30

Bp	„Nawróćcie się i odwróćcie się od wszystkich waszych nieprawości, aby nie były **przyczyną waszej winy** ”.
BT	„Nawróćcie się! Odstąpcie od wszystkich waszych grzechów, aby wam już więcej nie były **sposobnością do przewiny**”.
Bw	„Nawróćcie się i odwróćcie się od wszystkich waszych przestępstw, aby się wam nie stały **pobudką do grzechu**”.
BWP	„Nawróćcie się, porzućcie wszystkie wasze złe uczynki, żeby już nigdy nie były dla was **okazją do dalszych upadków**”.
EŚP	„Nawróćcie się i odstąpcie od wszystkich waszych przestępstw. Niech nie będą one dla was **powodem do grzechu**”.
NIV	„Nawróćcie się! Odwróćcie się od wszystkich waszych wykroczeń, a wtedy grzech was nie **powali**”.
RSV	„Nawróćcie się i odstąpcie od wszystkich waszych przestępstw, aby wasza nikczemność nie **doprowadziła** was **do ruiny**”.
TEV	„Odwróćcie się od wszelkiego zła, które popełniacie i niech wasz grzech nie **zniszczy** was”.

[6] Józef FLAWIUSZ, ***Wojna żydowska***, Ks. VII, III.1 [*37, 38*]. Podany przeze mnie polski przekład nie jest *stricte* przekładem Radożyckiego, lecz jego lekko skorygowaną stylistycznie wersją i w oparciu o porównanie z angielskim przekładem Whistona. W przekładzie Radożyckiego: „na jego cześć kazał wykonać karę” (Warszawa 1995, s. 394).

[7] W angielskim przekładzie Williama Whistona występuje tutaj słowo „zgładzić” (*destroy*), https://archive.org/details/completeworksofj19004jose (s. 349).

Tłumacze tych przekładów nie biorą słów *mikšol* i *kolasis* w sensie kary lub mąk, lecz w sensie powodu potknięcia, który może doprowadzić ludzi do upadku i zniszczenia. Taki sens jeszcze wyraźniej widać w Jer 6:21. *LXX* być może bazuje tutaj na innym hebrajskim tekście, bo nie występuje w niej słowo *kolasis* jako tłumaczenie hebrajskiego *mikšol*, lecz słowo, które znaczy „słabość". W tym wersecie rzeczywiste znaczenie *mikšol* jest wyraźne. W *NIV* oddano je następująco: „Dlatego tak mówi PAN: 'Położę **przeszkody** (*mikšol*) przed tym ludem. Będą się o nie potykać ojcowie i synowie; bliźni i przyjaciele zginą'". Rzucają się tu w oczy trzy elementy: (1) położenie przeszkód, (2) ludzie potykają się o nie, (3) ich śmierć.

Według Prawa obowiązującego w Izraelu osoby dopuszczające się poważnych grzechów karano śmiercią. W Wj 30:38 czytamy: „Ktokolwiek sporządzi podobne [kadzidło], żeby je wąchać, ma być odcięty[8] od swego ludu" (*Byington*). Występujący tu czasownik „odcięty" jest tłumaczeniem hebrajskiego słowa *kārat*, które w ST pojawia się 290 razy. W 119 miejscach odnosi się ono do „zawarcia przymierza" (dosł. „przecięcia przymierza"), a w 171 miejscach do odcięcia od różnych przedmiotów, włącznie z odcięciem od życia. W *LXX* użyto 23 różnych słów do tłumaczenia słowa *kārat*[9] i wszystkie w pewnej mierze mieszczą w sobie główne znaczenie słowa „odciąć". Co ciekawe, istnieje wyraźny związek pomiędzy hebrajskim słowem *kārat* a greckimi słowami używanymi do opisu przyszłego losu ludzi bezbożnych oraz z tłumaczeniem tego słowa w *LXX*.

W *LXX* słowo *kārat* w 45% miejsc odnoszących się do odcięcia oddano greckim słowem '*eksolethreuō*, ale w NT występuje ono tylko w Dz 3:23 w znaczeniu „zostać odciętym od ludu". W 2Ts 1:9, gdzie jest mowa o losie, jaki spotka niegodziwych ludzi, pojawia się słowo *olethron* (zagłada). Ponieważ jest to rzeczownik korespondentny z czasownikiem '*eksolothreuō* i jest najczęściej używanym słowem do tłumaczenia słowa *kārat*, więc główna myśl słowa *kārat* (odcięcie) musi leżeć u podstaw wyrażenia, które mamy w 2Ts 1:9. W *LXX* słowo *kārat* 13 razy oddano wyrazem *apollymi*, a w NT użyto je kilka razy w kontekście losu niegodziwych ludzi.[10] W tym samym znaczeniu Jezus użył 1 raz korespondentnego rzeczownika *apōleia* (zagłada) (Mt 7:13). Podobnie 1 raz użył je Piotr (2Pt 3:7). W ST oprócz słów *olethron* i *apōleia*, także hebrajskie słowo *kārat* najwyraźniej odnosi się do odcięcia od życia jako losu, który spotka bezbożnych ludzi. Nawet w przypowieści Jezusa zanotowanej w Mt 13:34-43 przewija się podstawowa idea słowa *kārat*. Synowie królestwa są przyrównani do wybornego nasienia, a synowie niegodziwca do chwastów. W końcu chwasty zostają spalone w ogniu,[11] co oznacza ich zniszczenie (odcięcie od jakiejkolwiek egzystencji). Użyte

---

[8] *ST-INT-1*: „wycięty zostanie" (tł. Anna Kuśmirek). Słowo „odcięty" występuje też np. w *ASV*, *Darby*, *KJV*, *Leeser*, *Rotherham*, *Young*. Polska wersja *PNŚ*: „zostanie zgładzony". Hebrajski zwrot *wenikrat* niektórzy tłumacze rozumieją jako „wykluczenie" z ludu izraelskiego (*Bp*, *EŚP*, *KUL*), ale takie znaczenie jest mało prawdopodobne (por. Wj 31:14). W *LXX* widnieje słowo *apoleitai*, które znaczy „zgładzony".

[9] Oto lista tych 23 słów: 77 razy ***'eksolothreuō*** (wytępić, wykorzenić | *exterminate*, *extirpate*), 13 razy ***koptō*** (ściąć | *cut down*), 13 razy ***apóllymi*** (zgładzić, stracić | *destroy*, *lose*), 13 razy ***afairéō*** (zabrać | *take away*), 10 razy ***eksaíro*** (podnieść, usunąć | *lift up*, *remove*), 7 razy ***ekkóptō*** (odciąć | *cut off*), 3 razy ***ektribō*** (zniszczyć | *destroy*), 2 razy ***afístēmi*** (pozostawić, opuścić | *remove*, *leave*) i ***afanízō*** (ukryć | *hide*, *destroy*) i 1 raz: ***ekleípō*** (opuścić | *fail*, *desert*), ***syntríbō*** (pokruszyć, złamać | *crush*, *break*), ***peritémnō*** (obrzezać | *circumcise*), ***eksollymi*** (doszczętnie zniszczyć | *destroy completely*), ***katakaiō*** (spalić się zupełnie, strawić | *burn up*, *consume*), ***eksanaliskō*** (strawić, zniszczyć | *consume*, *destroy*), ***olethreuō*** (zniszczyć | *destroy*), ***katakóptō*** (pociąć na kawałki | *cut to pieces*), ***apokóptō*** (odciąć | *cut down*), ***kataskáptō*** (zdemolować, zniszczyć | *dig down*, *destroy*), ***ekdýō*** (pozbawić kogoś życia, zniszczyć | *strip one's life*), ***týptō*** (uderzać, tłuc | *strike*, *beat*). Termin *kerūt* (forma *kārat*) oddano też za pomocą 2 rzeczowników **—** ***thladías*** (eunuch) i ***ektomias*** (kastrat).

[10] Słowo to występuje np. w sentencji „zgładzić (*apollésai*, forma *apollymi*) duszę i ciało w Gehennie" (Mt 10:28).

[11] O chwastach w Mt 13:42 czytamy: „i wrzucą ich do ognistego pieca. Tam będą płakać i zgrzytać zębami". Ponieważ chwasty zostaną wrzucone do ognistego pieca na spopielenie, więc płacz i zgrzytanie zębami musi nastąpić przed zniszczeniem ludzi wyobrażających chwasty.

w Mt 13:40 greckie słowo *katakaiō* znaczy „spalić” (lub: „spalić doszczętnie”) i zostało użyte w *LXX* jako tłumaczenie słowa *kārat*.[12]

Pierwotne hebrajskie słowo użyte przez Jezusa. Słowa zawarte w Mt 25:46 Jezus prawdopodobnie wypowiedział po hebrajsku. Zapewne użył formy czasownika *kārat*, które zostało oddane słowem *kolasis*. Jest to możliwe, bo myśl drzemiąca w słowie *kārat* (odcięcie) ma ścisły związek z karą, która według ST i NT dosięgnie bezbożnych. Ponadto, w słowach Jezusa skontrastowano je z życiem i istnieniem, i poza *kārat* nie znam żadnego innego hebrajskiego słowa, które mogłoby lepiej wyrazić przeciwieństwo życia i istnienia. Powinniśmy również pamiętać, że główne znaczenie *kolasis* dobrze pokrywa się z głównym znaczeniem *kārat*, przy czym główne znaczenie *kolasis* ma związek z odcinaniem gałęzi drzew, natomiast główne znaczenie *kārat* ma związek z odcięciem od różnych przedmiotów, włącznie z gałęziami i innymi drewnianymi przedmiotami.[13] To prawda, że w *LXX* słowo *kolasis* w 7 miejscach nie jest tłumaczeniem *kārat*. Ale jak wykazano powyżej, *kolasis* odnosi się do przyczyny potknięcia, która pociąga za sobą odcięcie ludzi od życia. Dlatego *kolasis* i *kārat* mają podobne główne znaczenie i mogą odnosić się do tych samych rzeczy. I z tej właśnie przyczyny Mateusz mógł wybrać to słowo w 25:46.

W NT 2 razy pojawia się forma czasownika *kolazō* i 2 razy rzeczownik *kolasis*. W Dz 4:21 kontekst sugeruje, że ten czasownik odnosi się do kary, dlatego w tym wersecie na ogół widnieje słowo „kara”, ale nie da się tutaj wykluczyć mocniejszego znaczenia — „odcięcia”, czyli „zabicia”. Co do 1Jn 4:18, kontekst nie pomaga nam w dokładnym uchwyceniu sensu słowa *kolasis*. W *Przekładzie Nowego Świata* (*PNŚ*) występuje tu słowo „powściągać”, a w przypisie dodano: „Lub ‘hamuje; koryguje; sprowadza karę’. Dosł. ‘obcina’”[14]. W przypadku 2Pt 2:9 kontekst również o niczym nie przesądza, dlatego w *PNŚ* oddano ten czasownik „zostali wytraceni”, a w przypisie dodano: „Lub ‘zostali powstrzymani’”. Ostatnim miejscem, gdzie pojawia się ten rzeczownik, jest Mt 25:46, ale kontekst (w. 31-46) nie mówi nam wyraźnie do czego odnosi się *kolasis*, oprócz tego, że skontrastowane jest z życiem.

Jak więc można w najlepszy sposób oddać *kolasis* w języku docelowym? Odpowiedź musi się opierać na danych leksykalnych i kontekstualnych. W procesie tłumaczenia analiza kontekstu wiąże się z wykorzystaniem teologii w uprawniony sposób. Jeśli spojrzymy na dane leksykalne ze statystycznego punktu widzenia, to zauważymy, że w starożytnych pismach *kolasis* odnosi się przeważnie do kary (choć nie związanej z cierpieniem lub męką). Argumenty ze statystyki mogą być jednak złudne, bo pozabiblijna literatura, w której występuje to słowo, jest przesiąknięta mitologią i na podstawie oświadczeń o charakterze mitologicznym nie da się ustalić znaczenia tego słowa pod kątem przyszłego losu ludzi bezbożnych. Podsumowując: *kolasis* od strony leksykalnej może odnosić się do kary, a także do odcięcia lub powstrzymywania czegoś.[15]

Tłumacze Biblii stoją w obliczu dwóch opcji przekładu Mt 25:46: albo użyć słowo „kara” albo „odcięcie”[16]. Od strony leksykalnej obie są uprawnione. Powinnością tłumaczy nie tylko

---

[12] W hebrajskim tekście Wj 34:13 czytamy: „Ale ich ołtarze macie zburzyć [*tittōṣun*, forma słowa *nātaṣ*, czyli „zniszczyć; rozwalić”], a ich święte słupy macie potrzaskać [*tešabbērun*, forma słowa *šāḇar*, czyli „skruszyć; potłuc”] oraz ich święte pale macie **pościnać** [*tikrōtun*, forma słowa *kārat*, czyli „ściąć”].” W *NETS* (angielski przekład *LXX*) drugą część wersetu oddano: „a posągi ich bogów macie wrzucić do ognia, aby spłonęły (*katakaiō*)”.

[13] *Kārat* użyto w kontekście odcięcia drewnianych przedmiotów np. w Lb 13:23, Sdz 6:26, Hi 14:7 i Jer 6:6.

[14] *GPNT-INT* występuje tu słowo „udręka” („bo strach udrękę ma”).

[15] Fakt, że pewne słowa mogą odnosić się do różnych rzeczy, to nic nadzwyczajnego. Tak samo jest z innymi słowami, które odnoszą się do przyszłego losu ludzi bezbożnych. Na przykład ***olethros*** może odnosić się zarówno do „destrukcyjnej wypowiedzi”, jak i do „pustkowia”, a ***apōleia*** może odnosić się zarówno do „zniszczenia”, jak i do „opuszczenia” czegoś.

[16] Co do znaczenia *kolasis*, prof. E. Earlie Ellis podaje: „(kara, odcięcie): Mt. 25:46” (Appendix: „New Testament Teaching on Hell” w: Kent E. BROWER i Mark W. ELLIOTT (wyd.), ***‘The reader must understand’: Eschatology in Bible and Theology***, Apollos, Leicester 1997, s. 218, https://archive.org/details/readermustunders0000unse).

jest znalezienie słowa w języku docelowym, które z leksykalnego punktu widzenia będzie poprawne, ale muszą też rozważyć, jakie sygnały wysyła dane słowo do czytelników i jakie wywołuje u nich skojarzenia. Innymi słowy, tłumacze muszą rozważyć teologiczne konsekwencje dokonanego przez siebie przekładu. To prawda, że skazanie na śmierć należy określić karą[17], ale jestem przekonany, że niewielu ludzi (o ile ktoś w ogóle) użyłoby określenia „wieczna kara" mając na myśli skazanie na śmierć. Oznacza to, że naturalne skojarzenia współczesnych czytelników Biblii czytających o ludziach, którzy „odejdą na wieczną karę" (*Popowski*) będą takie, że wspomniane tam osoby będą dalej żyć po śmierci, a ich kara nigdy się nie skończy[18].

Aby podlegać wiecznej karze, dana osoba musiałaby żyć wiecznie. Grecki pogląd, że wszyscy ludzie mają duszę nieśmiertelną, a zatem wrodzone, bezkresne życie, nie występuje ani w ST ani w NT. Jak czytamy w Rz 6:23, bezkresne życie jest „darem", który daje Bóg przez Jezusa Chrystusa. Nie wszyscy ludzie otrzymają ten dar, a zatem nie mogą podlegać wiecznej karze, bo utracą życie. Warto też podkreślić, że Jezus mówił o dwóch przeciwnych losach. „Śmierć" jest przeciwieństwem „życia", czego nie można jednak powiedzieć o „karze". Oznacza to, że wyrażenie „wieczna kara" w rzeczywistości wprowadza elementy mitologiczne do tekstu NT. Nawet jeśli taki zwrot jest dopuszczalny na gruncie leksykalnym, to na gruncie teologicznym jest wykluczony i należy go unikać.

Co do rozwiązania „wieczne odcięcie", jest ono dużo bardziej neutralne z perspektywy teologicznej. Stwierdzenie, że niektórzy „odejdą w wieczne odcięcie" jest równoznaczne ze stwierdzeniem, że odcięci od życia zginą. Przekład „wieczne odcięcie" lepiej wyraża znaczenie *kolasis* w Mt 25:41, bo sugeruje, że los kóz jest taki sam jak los „Diabła i jego aniołów". Większość czytelników zrozumie słowa „wieczne odcięcie" w ten sposób, że kozy utracą życie na zawsze i żadne skojarzenia z karą trwającą wiecznie, nie wchodzą w grę. A zatem, moim zdaniem, przekład „wieczne odcięcie" jest zdecydowanie lepszym tłumaczeniem niż „wieczna kara".

PRZEKŁADY

POLSKIE

2023
Synopsa Trzech Ewangelii w układzie polsko-greckim. Świecki, literalny przekład z aparatem krytycznym (nieukończony), **Krzysztof Sykta**, synopsa.pl

2015
Ewangelia według Mateusza – świecki przekład filologiczny z języka greckiego i hebrajskiego (wyd. 3), **Antoni Ożóg**, Sandomierz: Armoryka,
http://www.bibliepolskie.pl/_kopie/ozog_ew_mat_wyd3a_2015.pdf

---

Horace L. Hastings i David A. Dean zaś napisali: „Ono nie oznacza mąk. Nasz Zbawiciel nie mówi więc, że oni pójdą na *wieczną mękę*, tylko na wieczną lub wiecznotrwałą *karę*, czyli odcięcie" (***After the Verdict***, Himes Publishing, 1982, s. 41, kursywa w oryginale, https://archive.org/details/afterverdict000).

[17] W niektórych krajach obowiązuje „kara śmierci", dlatego śmierć można postrzegać jako karę.

[18] „Nie ma żadnej wskazówki co do długości trwania tej kary. Metafora 'ognia wiecznego', błędnie tłumaczona na *ogień wiecznotrwały* w wersecie 41, oznacza, że możemy słusznie zakładać, iż wskazuje na ostateczną zagładę" (R. V. G. TASKER, ***The Tyndale New Testament Commentary: The Gospel According to St. Matthew***, wyd. 1, The Tyndale Press, London 1963, s. 240, https://archive.org/details/bwb_KS-093-024).

2012
Nowa Biblia gdańska, **Władysław Karbowicz**, Śląskie Towarzystwo Biblijne, Katowice: Szaron,
http://www.biblest.com.pl/stb/stb.html

2007
Dobra Nowina Królestwa Łaski według apostoła Mateusza (html), **Piotr Kotarba-Kaczor** wyd. uaktualnione, http://ruch-adwentu.dekalog.pl/control.php?&topgroupname=bratki&groupname=latwydost (link gdzieś około 2020 roku przestał być aktualny, ale ja dysponuję kopią strony tego przekładu).

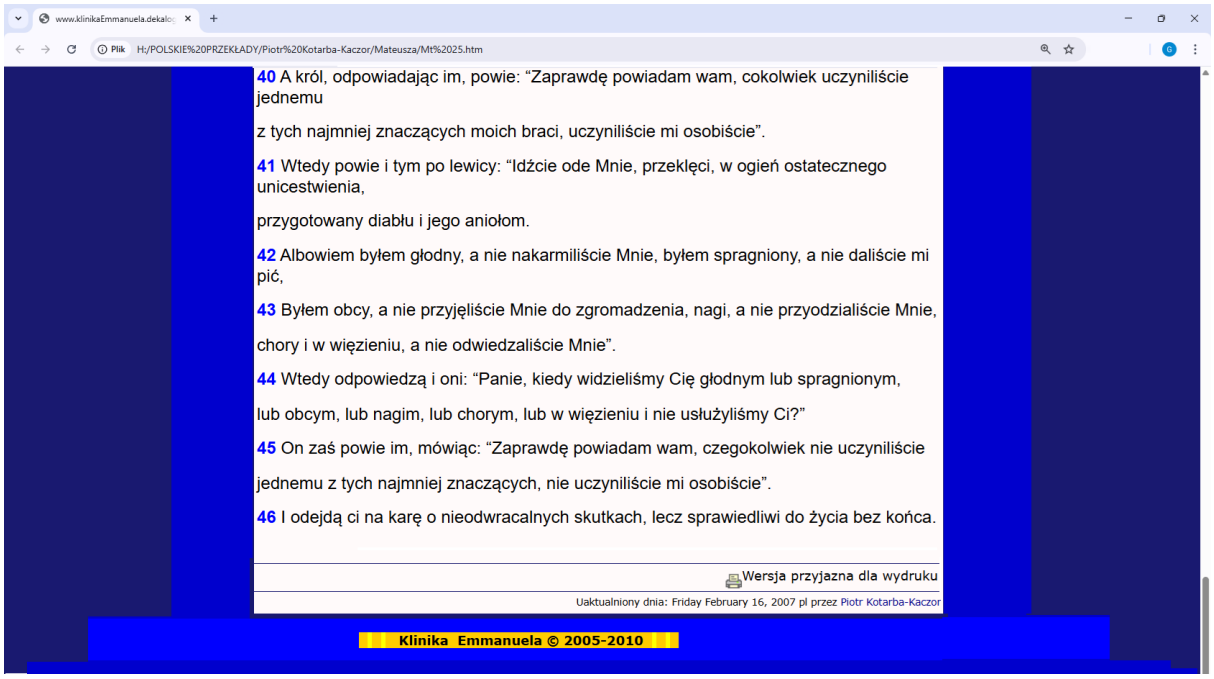

OBCOJĘZYCZNE

2023
Inspiradas Escrituras, **Fabyano C. Bereano**
https://sites.google.com/view/inspiradasescrituras

2022
O Evangelho de Jesus Unificado (pdf), **Luiz de Lourdes Marins**
https://oevangelhodejesusunificado.wordpress.com/

2021
'Ovangièlo e Mattejo, **Antonio Iannaccone** (włoski-neapolitański)
https://dokumen.tips/download/link/o-vangielo-e-mattejo-napoli-italia
https://www.yumpu.com/it/document/read/15268324/o-vangielo-e-mattejo

2020
A Palavra de Y.H.W.H: Esclarecendo algumas passagens das Escrituras, **Gutemberg Chaves**

2020
El Libro de Yeshua / Jesús (PDF), **tłumacz anonomowy**,
https://issuu.com/traslafe/docs/libro_de_yeshua__1reedicion_

2020
The Scriptures of Yahweh, **John Sherman?**,
http://yahchanan.com/Love/Matthew.php

2019
Harmonia dos Evangelhos: Uma Biografia Dinâmica e Empolgante, **Daniel Foster Sanders**
https://annas-archive.org/md5/a96f991f815d0bc23c624a1f3e2460f9

2019
Bíblia de estudo Deus em Morphe: Anotações – Estudos – Referências, **Marcos Dias**,
https://books.google.pl/books?id=JTqkDwAAQBAJ.

2019
An American English Bible: 2001 Translation (html), gł. wyd. **James Wheeler**,
https://2001.bible/

2019
Biblia Sagrada - versão literal e fiel, **Antonio José Tolissano**

2019
The Literal Idiomatic Translation of the New Testament (html), **Hal Dekker**,
http://www.believershomepage.com/Translation_Page.html

2019
Kitbé HaKodesh Israelita Restaurada Edición 5994, **Yhemaelh Zeev** (pdf),
https://caminoayahweh.org/descargas/Kitbé HaKodesh Impresa Restaurada 5994 .pdf

2017
An Invitation to Reading in English – N.T. [The Renewed Covenant in the Meshiah] (pdf),
Oun Jon Kwon, Ahnrojah Books, Korea, wersja z 18-12-2017,
https://app.box.net/s/x4lcxbf9lh

2017
A New Testament Expanded Paraphrase, **Timothy R. Jennings**,
http://comeandreason.com/index.php/en/the-remedy

2015
The Holy Bible: Urim-Thummim Version, **Dallas E. James**, April 2015

2015
The Messianic Israel Standard Bible, **Daniel Gregg**,
http://www.torahtimes.org/misb-index.html
We wcześniejszych wydaniach: "*an* enduring penalty" (wyd. 1: 2011).

2014
The New Testament: God's Message of Goodness, Ease and Well-Being Which Brings God's Gifts of His Spirit, His Life, His Grace, His Power, His Fairness, His Peace and His Love – An Expanded and Amplified Translation Containing Multiple Renderings, Alternate Definitions of Greek Words, Contrasting Manuscript Readings, And Occasional Notes and Comments, **Jonathan P. Mitchell**,
http://jonathanmitchellnewtestament.com/app/download/7116229887/Jonathan+Mitchell+New+Testament+2014.pdf

2014
The Holy Bible, **Bruce Armstrong**, Central Highlands Church of God, Australia,
http://www.chcpublications.net/Holy_Bible_CHCP.pdf

2014
A Physician's Paraphrase The New Testament, **Robert E. Bolton** (TEACH Services, Inc.)
https://books.google.pl/books?id=xUa7BwAAQBAJ

2013
The New Testament: Father's Life Version, **David W. Dyer**, "A Grain of Wheat" Ministries,
http://www.agrainofwheat.com/NewTestamentPDF.html

2012
Modern Matthew: Good News for Today – College Edition, **Firpo Carr**,
Scholar Technological Institute of Research, Inc., Lakewood (California), USA,
https://firpocarr.com/

2011
Las Sagradas Escrituras: Versión Reina Valera Restaurada, wyd. 2 zrew., **Yosef Aharoni**[?],
Puerto Rico,
https://www.dropbox.com/s/n8jtok3qa9ga2qg/reinavalerarestaurada_2011.pdf

2010
A Sefer Bessorat HaIvrim (Livro das Boas Novas dos Hebreus), Qahal Adon Yashua (Salwador),
http://yashua-yashua.blogspot.com/2010/08/sefer-bessorat-haivrim-livro-das-boas.html

2008
La Sacra Bibbia. Nuovo Testamento. Traduzione letterale interlineare. Greco - Italiano. Matteo – Apocalisse, **Armando Vianello** (włoski)
https://archive.org/details/5-vol.-bib.-vianello-nuovo-testamento/5 VOL. BIB. VIANELLO Nuovo Testamento/

2008
A Non-Ecclesiastical New Testament being a translation into English of Greek writings dating from the First and Second Centuries of the Common Era (pdf), **Frank Daniels**,
http://www.friktech.com/rel/net.pdf

2007
The Nazarene Commentary. 21st Century Version of the Christian Scriptures, Volume 1: Nazarene Teachings Matthew-Acts, **Mark H. Miller**,
https://books.google.pl/books?id=z_Oex3IDPSYC

2006
The Clear Word: An Expanded Paraphrase, **Jack J. Blanco**, Hagerstown, USA,
https://books.google.pl/books?id=_j508JFJQVUC

2000
Nový kovenant: z řeckého originálního textu, **Jan Podmolík**,
http://www.obohu.cz/bible/index.php?styl=NK&kap=25&k=Mt

1999
21st. Century New Testament: The Literal/Free Dual Translation, **Vivian Capel**,
Bristol: Insight Press,
https://archive.org/stream/TheNewTestamentForEnglishReadersAlfordH.rOpts/NewTestament 21stCentury 1989

1987
Living Destiny: The Man from Matthew Mark Luke John, **Marley Cole**, wyd. 2, Proguides Publishers, TN: Knoxville, USA

1982
New Testament (Judgment Hour Version), **John L. Abbott**, wyd. 2,
https://archive.org/stream/TheNewTestamentForEnglishReadersAlfordH.rOpts/NewTestament AbbottJL 2nd1982

1977
The Word Made Fresh. Volume Three: The New Testament, **Andrew Edington**, 1977,
https://archive.org/stream/TheNewTestamentForEnglishReadersAlfordH.rOpts/NewTestament EdingtonA 1988-opt

1962
The New Testament, **E. C. Dymond** (przekład jak dotąd nieopublikowany)

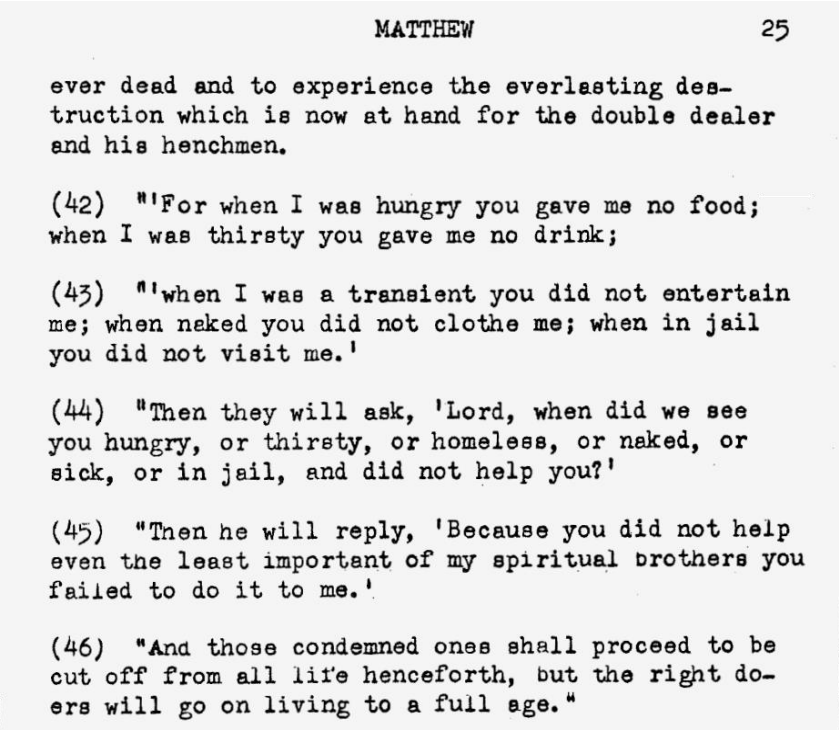

MATTHEW 25

ever dead and to experience the everlasting destruction which is now at hand for the double dealer and his henchmen.

(42) "'For when I was hungry you gave me no food; when I was thirsty you gave me no drink;

(43) "'when I was a transient you did not entertain me; when naked you did not clothe me; when in jail you did not visit me.'

(44) "Then they will ask, 'Lord, when did we see you hungry, or thirsty, or homeless, or naked, or sick, or in jail, and did not help you?'

(45) "Then he will reply, 'Because you did not help even the least important of my spiritual brothers you failed to do it to me.'

(46) "And those condemned ones shall proceed to be cut off from all life henceforth, but the right doers will go on living to a full age."

1958
The New Testament of our Lord and Saviour Jesus Anointed, **James L. Tomanek**,
Arrowhead Press, Pocatello, USA,
https://archive.org/stream/TheNewTestamentForEnglishReadersAlfordH.rOpts/NewTestament TomanekJL 1958-opt

1870
The Emphatic Diaglott, **Benjamin Wilson**, New York: Fowler & Wells Co. Publishers, https://archive.org/details/emphaticdiaglott00wils

1799
Das Neue Testament, nach richtigen Lesarten der besten Handschriften übersetzt, zum Gebrauch in Bürger- und Landschulen, auch zum Vorlesen in Familien. Abgekürzt, und mit erläuternden Anmerkungen versehen, **Johann Christoph Vollbeding**, Karl August Mikolai, Sohn, Deutsche Forschungsgemeinschaft, Berlin, https://digital.staatsbibliothek-berlin.de/werkansicht?PPN=PPN889810443

1768
The Liberal Translation of the New Testament (t. 1 z 2), **Edward Harwood**, London, https://archive.org/details/liberaltranslati01harw

---

Zob.
New Testament. The Divine Feminine Version, wyd. **Shawna R. B. Atteberry – Mark M. Mattison**, The Christian Godde Project, 2013, https://godde.files.wordpress.com/2014/11/dfv-final-w-bookmarks.pdf